

Verantwoordingsparagraaf Vossenberg 5^e herziening (Wielevenweg)

Inleiding

De Wielevenweg ligt aan de rand van bedrijventerrein Vossenberg, een gebied waarop de aanduiding "integratie stad-land" ligt, dit op grond van de Veordening ruimte 2014. Voor dit gebied een visie opgesteld waarvan het onderhavige bestemmingsplan een uitwerking is. In het bestemmingsplan wordt als nieuwe ontwikkeling een huisdierencrematorium mogelijk gemaakt.

Het huisdierencrematorium ligt in het invloedsgebied van het distributiecentrum van Versteijnen en de route gevaarlijke stoffen. In dat distributiecentrum worden onder andere milieugevaarlijke stoffen opgeslagen.

Verantwoording groepsrisico

In deze paragraaf wordt de verantwoordingsplicht van het groepsrisico verwoord. In het kader van deze verantwoording heeft de regionale brandweer advies uitgebracht. Dit advies betreft het concept ontwerp bestemmingsplan Bedrijventerrein Vossenberg 2008, 1^e herziening (Wielevenweg). Dit plan betrof echter de ontwikkeling van de gehele strook langs de Wielevenweg inclusief de hoek Dongenseweg/Wielevenweg. Aangezien de nu voorliggende bestemmingsplanherziening een deel betreft van die betreffende strook is het advies betrokken voor zover relevant voor het plangebied van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Vossenberg 2008, 5e herziening (naast Wielevenweg 20).

Beschrijving risico bronnen

Versteijnen is een distributiecentrum van diverse producten. Het bedrijf heeft drie opslagruimten ten behoeve van gevaarlijke stoffen en een expeditieruimte/overslagruimte, alle gelegen in één hal.

Het bestemmingplan ligt op een afstand van ongeveer 700m van het bedrijf. Ten behoeve van de milieuvergunning is een Qra (veiligheidsrapport) opgesteld door Peutz op 18 februari 2010 in opdracht van Versteijnen. Bij het beoordelen van de hoogte van het groepsrisico is gebruik gemaakt van dit rapport.

Hoogte groepsrisico

Het plangebied ligt binnen het invloedsgebied en krijgt deels de bestemming 'Maatschappelijk' met de aanduiding dierencrematorium. Binnen die bestemming is ook het bestaande dierenasiel met de aanduiding dierenasiel. De nieuwe ontwikkeling omvat een oppervlakte van ongeveer 640 m², wat een toevoeging betekent van 2,5 personen (uitgaande van 40 personen per hectare).

Versteijnen

Voor het bepalen van het invloedsgebied is de grootste 1%-letaliteitsafstand gehanteerd in combinatie met het meest ongunstige scenario. De kleinste afstand ter vergelijking bij veel wind bedraagt 345 meter, de grootste 3350m. Bij wind neemt het invloedsgebied af, doordat er sneller verdunning optreedt. De kleinste afstand bedraagt 345m. Het groepsrisico ligt ten tijde van het opstellen van de Qra (18-2-2010) ruim onder de 10% van de oriëntatiewaarde. De ontwikkeling ligt op ongeveer 330m waar ongeveer 2,56 personen meer aanwezig zullen zijn dan ten tijden van de Qra. Dit levert geen significante bijdrage op aan het groepsrisico.

Bronmaatregelen

Het scenario dat door Versteijnen kan worden veroorzaakt, is het toxisch scenario. Bij een toxisch scenario is het van belang dat mensen binnen kunnen schuilen, in een zoveel mogelijk luchtdichte ruimte of het plangebied verlaat. Het gaat hier om een gebied waar mensen werken en waar slechts gedeeltelijk mogelijkheden zijn om binnen te schuilen voor een toxische wolk. De bestrijdbaarheid van de calamiteit bij Versteijnen is (vanwege de afstand) niet afhankelijk van de inrichting van dit plangebied.

Genomen ruimtelijke maatregelen

Versteijnen

Er zijn in het bestemmingsplan geen ruimtelijke maatregelen overwogen ter beperking van de risico's. Dit omdat er geen sprake is van een significante toename van het aantal potentiële slachtoffers.

Bestrijdbaarheid en beheersbaarheid

Bij toxische vloeistoffen is de omvang van de ramp te verkleinen door het oppervlak van de vloeistofplas zo beperkt mogelijk te houden en de vloeistof daarbij op een zodanig wijze weg te voeren dat vrijkomende schadelijke dampen zoveel mogelijk worden beperkt. Dergelijke voorzieningen ter beperking van de effecten bij een calamiteit met toxische stoffen is niet voorzien in dit plangebied. Bij Versteijnen zijn voorwaarden vastgelegd waaraan moet worden voldaan om deze stoffen in opslag te hebben.

Bij een calamiteit met toxische gassen is het zaak de vrijkomende gassen, indien mogelijk, neer te slaan met bluswater, zodat verspreiding wordt voorkomen. Daarnaast dient de bevolking gealarmeerd te worden.

Repressie risicobron

Voor bronbestrijding door de brandweer (indamming van een vloeistofplas, het intensief koelen/blussen van een wagen of het neerslaan van toxisch gas) moet de calamiteit goed tweezijdig bereikbaar zijn en voldoende bluswater beschikbaar zijn zodat verschillende soorten (onbemande) straatkanonnen ingezet kunnen worden.

- **Bluswatervoorziening**

De blusvoorzieningen binnen dit plangebied zijn niet relevant voor de calamiteit. Wel zal er ter bestrijding van een brand worden voldaan aan de blusvoorzieningen uit het bouwbesluit.

- **Opstelplaatsen**

Voor de bestrijding van een (dreigende) calamiteit moet de brandweer beschikken over voldoende opstelplaatsen. De risicobronnen liggen buiten het plangebied, op de wegen zijn voldoende mogelijkheden voorhanden waar hulpdiensten de voertuigen kunnen opstellen.

- **Bereikbaarheid, aanrijdtijden en zorgnorm**

De opkomsttijd bedraagt maximaal 8 minuten, hiermee wordt voldaan aan de tijden zoals deze zijn gesteld in het dekkings- en verspreidingsplan 2011-2014 van de veiligheidsregio Midden -en West Brabant.

- **WAS dekking**

Het plangebied ligt binnen het dekkingsgebied van een waarschuwings- en alarmeringsinstallatie.

Zelfredzaamheid

De zelfredzaamheid van de personen in het plangebied wordt als goed aangemerkt.

Risicocommunicatie

Door actief te communiceren over risico's zal de zelfredzaamheid namelijk worden vergroot. De brandweer Midden -en West-Brabant adviseert daarom ook om een communicatieplan op te stellen met deskundigen op dit gebied. In dit plan kan dan worden vastgelegd met wie, op welke wijze en met welke frequentie over de risico's wordt gecommuniceerd. Op dit moment vindt communicatie plaats via de risicokaart, en de risicocommunicatie-campagne Denk Vooruit. Daarnaast vindt op verzoek gebiedsgerichte risicocommunicatie plaats.

Mogelijkheden voor schuilen

Zelfredzaamheid bestaat, naast de mogelijkheid om tijdig het bedreigde gebied te verlaten, uit het creëren van de mogelijkheid tot schuilen. Mensen moeten naast het tijdig op de hoogte zijn van een calamiteit, ook kunnen schuilen door ramen, deuren en ventilatie af te kunnen sluiten.

Restrisico en conclusies

Het plangebied ligt binnen het invloedsgebied van Versteijnen en de route gevaarlijke stoffen.

Personen in het plangebied worden aan een externe veiligheidsrisico blootgesteld, ook na maatregelen.

Vanwege de ligging van het bestemmingsplan binnen het invloedsgebied van Versteijnen en de route gevaarlijke stoffen is de verantwoordingsplicht ingevuld. In het bovenstaande verantwoording worden de volgende relevante conclusies getrokken:

- er is geen significante toename van het groepsrisico
- de zelfredzaamheid kan worden verbeterd door het aanbrengen van een afsluitbare ventilatie hiermee kan de mogelijkheid vergroot worden om in pandig te schuilen.
- Op dit moment vindt communicatie plaats via de risicokaart, en de risicocommunicatie-campagne Denk Vooruit.

3. Achtergrondinformatie

Externe veiligheid heeft betrekking op de risico's die mensen lopen ten gevolge van mogelijke ongelukken met gevaarlijke stoffen bij bedrijven en transportverbindingen (wegen, spoorwegen en waterwegen) en buisleidingen. Omdat de gevolgen van een ongeluk met gevaarlijke stoffen groot kunnen zijn, zijn de aanvaardbare risico's vastgelegd in diverse besluiten en regelingen. De belangrijkste zijn:

- Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) van 2004 (sindsdien enkele keren aangepast);
- Circulaire "Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen" (cRnvgs) juli 2012;
- Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb), 1 januari 2011;

De eerste en tweede kamer hebben ingestemd met het wetsvoorstel Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen, dat in 2014 van kracht wordt. In de wet worden de risicoplafonds vastgelegd veroorzaakt door het transport van gevaarlijke stoffen over weg-, spoor- en watertrajecten. De Wet Basisnet vervangt de cRnvgs. Gelijktijdig met de Wet Basisnet wordt het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) van kracht

Binnen de beleidskaders voor deze drie typen risicobronnen staan altijd twee kernbegrippen centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Hoewel beide begrippen onderlinge samenhang vertonen zijn er belangrijke verschillen. Hieronder worden beide begrippen verder uitgewerkt.

Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico is de kans dat iemand die zich op een bepaalde plaats bevindt, komt te overlijden ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het plaatsgebonden risico wordt weergegeven door een lijn op een kaart die de punten met een gelijk risico met elkaar verbindt (zogenoeten risicocontour). Het rijk heeft als maatgevende risicocontour de kans op overlijden van 10^{-6} per jaar gegeven (indien een persoon zich gedurende een jaar binnen deze contour bevindt is de kans op overlijden groter dan één op een miljoen jaar).

Ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan het plaatsgebonden risico 10^{-6} . Het plaatsgebonden risico 10^{-6} is voor ruimtelijke besluiten vertaald naar grenswaarden en richtwaarden.

De wetgeving is erop gericht om voor bestaande situaties geen personen in kwetsbare objecten (zoals woningen, scholen, ziekenhuizen en grote kantoren) en zo min mogelijk personen in beperkt kwetsbare objecten (zoals kleine kantoren en sportcomplexen) bloot te stellen aan een plaatsgebonden risico dat hoger is dan 10^{-6} per jaar.

Nieuwe ontwikkelingen van kwetsbare objecten binnen de risicocontour van 10^{-6} per jaar zijn niet toegestaan. Nieuwe ontwikkelingen van beperkt kwetsbare objecten zijn ongewenst, maar wel toegestaan indien gemotiveerd kan worden waarom dit noodzakelijk is. Daarnaast dient aangetoond te worden dat afdoende maatregelen worden genomen om de risico's en de gevolgen van een eventueel ongeval te beperken.

Groepsrisico

Het groepsrisico is een maat voor de kans dat een bepaald aantal mensen overlijdt als direct gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. De hoogte van het groepsrisico hangt af van:

1. de kans op een ongeval;
2. het effect van het ongeval;
3. het aantal personen dat in de omgeving van de bron (inrichting of transportroute) verblijft;
4. de mate waarin de personen in de omgeving beschermd zijn tegen de gevolgen van een ongeval.

Het groepsrisico wordt weergegeven in een grafiek met op de horizontale as het aantal dodelijke slachtoffers en op de verticale as de kans per jaar op tenminste dat aantal slachtoffers. Welke kans nog acceptabel geacht wordt, is afhankelijk van de omvang van de calamiteit.

Het groepsrisico laat zich niet in de vorm van een risicocontour op een kaart weergeven, maar kan wel worden vertaald in een dichtheid van personen per hectare. Hoe meer personen per hectare in het invloedsgebied van een hier bedoeld ongeval aanwezig zijn, hoe groter het aantal (potentiële) slachtoffers is. Het ijkpunt, waarbinnen gezocht moet worden naar maatschappelijk aanvaardbare grenzen, voor het groepsrisico is vastgelegd in een oriëntatiewaarde. Langs transportverbindingen zijn de oriëntatiewaarden 10^{-4} per jaar voor 10 slachtoffers, 10^{-6} per jaar voor 100 slachtoffers, 10^{-8} per jaar voor 1000 slachtoffers etc.

Op grond van artikel 13 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) is het vereist invulling te geven aan de Verantwoordingsplicht bij het opstellen van een bestemmingsplan als het plangebied is gelegen binnen het invloedsgebied van een risicobron. Voor het groepsrisico ten gevolge van transportbronnen is de Circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen gepubliceerd. Ook deze circulaire kent het principe van de verantwoordingsplicht.

Verantwoordingsplicht

Bij de invulling van de verantwoordingsplicht kunnen de volgende elementen beschouwd moeten worden:

- 1 het projectkader;
- 2 de hoogte en toename van het groepsrisico;
- 3 mogelijkheden tot bestrijdbaarheid van een calamiteit en de gevolgen daarvan;
- 4 mogelijkheden tot zelfredzaamheid;
- 5 mogelijke bronmaatregelen;
- 6 ruimtelijke maatregelen te treffen maatregelen;
- 7 mogelijkheden en voorgenomen maatregelen in de nabije toekomst.

Het besluit (Bevb) en de regeling (Revb) voor hagedruk aardgasleiding geven aan dat de uitgebreidheid van de invulling van de verantwoordingsplicht blijkt uit de resultaten van de risicoberekening, want deze is afhankelijk van de hoogte en toename van het groepsrisico. Wanneer de ontwikkeling buiten de 100% letaal effectafstand ligt kunnen de punten 5 t/m 7 buiten beschouwing gelaten worden. Hetzelfde geldt wanneer het groepsrisico 1) onder 0,1 maal de oriëntatiewaarde ligt of 2) tussen 0,1 maal en 1 maal de oriëntatiewaarde ligt én minder dan 10% toeneemt. We spreken in deze gevallen van een beperkte verantwoordingsplicht. In de andere gevallen dient de verantwoordingsplicht compleet ingevuld te worden.

In deze situatie is sprake van een groepsrisico dat onder 0,1 maal de oriëntatiewaarde ligt. Voor dit bestemmingsplan kan dan ook volstaan worden met een beperkte invulling van de verantwoordingsplicht.